

VMB Automation B.V.
Veersedijk 79
3341 LL Hendrik Ido Ambacht
T +31(0)88 681 00 00

Hanzeweg 35M
3771 NG Barneveld
T +31(0)88 681 00 50

VMB Automation Zuid B.V.
Lange Voren 20
5521 DD Eersel
T +31(0)49 75 15 319

E info@vmbautomation.com
I www.vmbautomation.com

BIC RABONL2U
IBAN NL39 RABO 032 05 44 583
KvK 24319024 Rotterdam
BTW NL812741535B01

Algemene verkoop- en leveringsvoorwaarden van VMB Automation B.V. , gevestigd te Hendrik Ido Ambacht en Barneveld, VMB Automation Zuid B.V., gevestigd te Eersel, en aan VMB Automation B.V. gelieerde vennootschappen, waaronder Syel Europe B.V., VMB Components, Smits Besturingstechniek B.V. zoals gedeponerd bij de Kamer van Koophandel op 21 juli 2017 onder nr 24319024

Art. 1 Algemeen

1. Wanneer deze algemene voorwaarden deel uitmaken van aanbiedingen en overeenkomsten tot het verrichten van leveringen en/of diensten door de opdrachtnemer, zijn alle bepalingen van deze voorwaarden tussen partijen kracht, voor zover daarvan niet door een uitdrukkelijke schriftelijke afspraak tussen partijen is afgeweken. Een verwijzing door de opdrachtgever naar eigen inkoop-, aanbesteding- of andere voorwaarden wordt door de opdrachtnemer uitdrukkelijk van de hand gewezen.
2. Definities:
In deze voorwaarden wordt verstaan onder:
 - contract: een schriftelijke overeenkomst tussen de opdrachtnemer en de opdrachtgever met betrekking tot de levering van het product, inclusief de bijlagen, met inbegrip van overeengekomen wijzigingen in en aanvullingen op deze documenten;
 - product: zaken, programmatuur, alsmede diensten, zoals onderhoud, advies en inspectie;
 - programmatuur: de door opdrachtnemer ontwikkelde en/of geleverde (maatwerk-)programmatuur (software) vastgelegd in een voor een gegevensverwerkende machine leesbare vorm en op voor een dergelijke machine leesbaar materiaal (hardware), alsmede de daarbij behorende documentatie. In het kader van deze algemene voorwaarden wordt met programmatuur zowel software als ook, voor zover mogelijk en relevant, hardware bedoeld;
 - dienst: de aanneming van werk;
 - schriftelijk: door middel van een door beide partijen ondertekend document of door een brief, telefax of e-mailbericht of elke andere door de partijen overeengekomen technische wijze;
 - de opdrachtnemer: de gebruiker van deze algemene voorwaarden, degene die in zijn aanbieding en/of opdrachtbevestiging naar deze voorwaarden verwijst;
 - de opdrachtgever: degene tot wie de aanbieding en/of opdrachtbevestiging is gericht.
3. Deze algemene voorwaarden bestaan uit een algemeen deel en een bijzonder deel. De bepalingen uit het algemene deel zijn van toepassing op de diensten en producten uit het bijzondere deel, tenzij daarvan uitdrukkelijk in het bijzondere deel is afgeweken.

Art. 2 Aanbieding

1. Elke door de opdrachtnemer uitgebrachte aanbieding is vrijblijvend. De opdrachtgever staat in voor de juistheid en de volledigheid van de door of namens hem aan de opdrachtnemer verstrekte gegevens, waarop de opdrachtnemer zijn aanbieding heeft gebaseerd.
2. Elke aanbieding is gebaseerd op uitvoering van de overeenkomst door de opdrachtnemer onder normale omstandigheden en tijdens normale werkuren.
3. Het leveren van bekabelingwerk alsmede het verstrekken van leidingwerktekeningen zijn, voor zover niet uitdrukkelijk anders is vermeld, niet in de aanbieding begrepen.

Art. 3 Overeenkomst

1. Indien de overeenkomst schriftelijk wordt aangegaan, komt deze tot stand op de dag van ondertekening van het contract door de opdrachtnemer of op de dag van verzending van de schriftelijke opdrachtbevestiging door de opdrachtnemer.
2. Als meerwerk wordt beschouwd al hetgeen door de opdrachtnemer in overleg, al dan niet schriftelijk vastgelegd, met de opdrachtgever tijdens de uitvoering van de overeenkomst boven de in het contract of de opdrachtbevestiging uitdrukkelijk vastgelegde hoeveelheden wordt geleverd en/of aangebracht, dan wel boven de in het contract of de opdrachtbevestiging uitdrukkelijk vastgelegde werkzaamheden wordt gepresteerd.
3. Mondelinge toezeggingen door- en afspraken met medewerkers van de opdrachtnemer binden de opdrachtnemer slechts voor zover zij door hem schriftelijk zijn bevestigd.

Art. 4 Prijs

1. De door de opdrachtnemer opgegeven prijzen zijn exclusief omzetbelasting en overige op de verkoop en levering vallende overheidslasten en zijn gebaseerd op levering "af fabriek" volgens Incoterms geldend op de datum van aanbieding, behoudens voor zover in deze voorwaarden anders is bepaald. Onder "af fabriek" wordt verstaan het bedrijfsterrein van de opdrachtnemer.
2. Indien na de datum van de totstandkoming van de overeenkomst één of meer van de kostprijsfactoren een verhoging ondergaan – ook al geschiedt dit als gevolg van voorzienbare omstandigheden – is de opdrachtnemer gerechtigd de overeengekomen prijs dienovereenkomstig te verhogen.
3. In de overeenkomst is de bevoegdheid van de opdrachtnemer begrepen om door hem verricht meerwerk afzonderlijk in rekening te brengen, zodra het daarvoor in rekening te brengen bedrag hem bekend is. Voor de berekening van meerwerk zijn de in de leden 1 en lid 2 van dit artikel gegeven regels van overeenkomstige toepassing.
4. Kostenbegrotingen en plannen worden, tenzij anders is overeengekomen, niet afzonderlijk in rekening gebracht. Indien de opdrachtnemer bij eventuele nabestellingen nieuwe tekeningen, berekeningen, beschrijvingen, modellen of gereedschappen e.d. moet maken, worden daarvoor kosten in rekening gebracht.
5. De verpakking is niet in de prijs begrepen en wordt afzonderlijk in rekening gebracht. Verpakking wordt niet teruggenomen.
6. Kosten van in- en uitladen en van vervoer van door de opdrachtgever ter beschikking gestelde grondstoffen, halffabricaten, modellen, gereedschappen en andere zaken zijn niet in de prijs begrepen en worden afzonderlijk in rekening gebracht. De door de opdrachtnemer daarvoor betaalde kosten worden beschouwd als voorschot ten laste van de opdrachtgever.
7. Indien de opdrachtnemer heeft aangenomen het product te monteren/installeren, is de prijs berekend inclusief montage/installatie en bedrijfsvaardig opleveren van het product op de in de aanbieding genoemde plaats en inclusief alle kosten, uitgezonderd kosten die volgens de

voorafgaande leden niet in de prijs zijn begrepen of die in art. 7 zijn vermeld. Gemaakte kosten wegens onwerkbaar weer worden doorbelast.

Art. 5 Tekeningen, berekeningen, beschrijvingen, intellectuele eigendom, gebruikslicentie, vertrouwelijke gegevens, overname personeel

Tekeningen, berekeningen, beschrijvingen, intellectuele eigendom

1. De in de catalogussen, afbeeldingen, tekeningen, maat- en gewichtsopgaven e.d. vermelde gegevens zijn slechts bindend indien en voor zover deze uitdrukkelijk zijn opgenomen in een door partijen ondertekend contract of een door de opdrachtnemer ondertekende opdrachtbevestiging.
2. Alle rechten van intellectuele en industriële eigendom op de krachtens de overeenkomst ontwikkelde of ter beschikking gestelde producten, databestanden, of op andere materialen zoals analyses, ontwerpen, documentatie, rapporten, evenals daaraan ten grondslag liggende fabricage-, constructie- en ontwikkelingsmethoden, berusten uitsluitend bij de opdrachtnemer of diens licentiegevers of toeleveranciers.
3. Indien in afwijking van artikel 5 lid 2 de opdrachtnemer bereid is zich te verbinden tot overdracht van intellectuele- of industriële eigendomsrechten, kan een zodanige verbintenis steeds slechts schriftelijk en uitdrukkelijk worden aangegaan. Indien partijen schriftelijk en uitdrukkelijk overeenkomen dat intellectuele- en/ of industriële eigendomsrechten ten aanzien van specifiek voor de opdrachtgever ontwikkelde producten, databestanden, of andere eerder vermelde materialen, over zullen gaan op de opdrachtgever, dan laat dit de bevoegdheid van de opdrachtnemer onverlet om de aan die ontwikkeling ten grondslag liggende onderdelen, algemene beginselen, ideeën, functiebouwstenen, modules, ontwerpen, algoritmen, documentatie, werken, programmeertalen, protocollen, standaarden en dergelijke, zonder enige beperking voor andere doeleinden toe te passen en/of te exploiteren, hetzij voor zichzelf hetzij voor derden. De overdracht van intellectuele- of industriële eigendomsrechten tast evenmin het recht van de opdrachtnemer aan om ten behoeve van zichzelf of een derde ontwikkelingen te doen die soortgelijk of ontleend zijn aan die welke ten behoeve van de opdrachtgever zijn of worden gedaan.
Onder nader te bepalen voorwaarden kunnen partijen overeen komen dat speciaal voor de opdrachtgever ontwikkelde programmatuur niet aan concurrerende bedrijven zal worden overgedragen.
4. De Intellectuele Eigendomsrechten (IER) met betrekking tot een aanbieding of onderdelen daarvan blijven te allen tijde bij de opdrachtnemer of de door hem ingeschakelde derden berusten en gaan niet op de opdrachtgever over, tenzij dit nadrukkelijk en schriftelijk is overeengekomen.

Gebruikslicentie

5. De opdrachtgever verkrijgt uitsluitend de gebruiksrechten die bij deze voorwaarden, de schriftelijke overeenkomst tussen partijen en de wet uitdrukkelijk worden toegekend. Ieder ander of verdergaand recht van de opdrachtgever tot gebruik of verveelvoudiging van producten, databestanden, of andere materialen is uitgesloten. De opdrachtgever ontvangt slechts een niet overdraagbaar en niet-exclusief gebruiksrecht op intellectuele- of industriële eigendomsrechten. Zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtnemer is dit gebruiksrecht niet overdraagbaar aan derden, ook niet middels verhuur, lease of gebruik om niet. Evenmin kan het gebruiksrecht in zekerheid gegeven worden aan derden. Onder derden worden ook aan de opdrachtgever gelieerde ondernemingen verstaan.
6. Het is de opdrachtgever niet toegestaan enige aanduiding betreffende het vertrouwelijke karakter dan wel betreffende auteursrechten, merken, handelsnamen of andere rechten van intellectuele- of industriële eigendom uit de producten, databestanden, of materialen te verwijderen of te wijzigen.

7. De opdrachtgever is evenmin gerechtigd productaanduidingen, specificaties, waarschuwingen of naamsaanduidingen op de onder de opdracht gedane leveringen te (doen) wijzigen, te (doen) verbergen, te (doen) verwijderen of het op enigerlei wijze te (doen) voorkomen alsof het geleverde door hem zijn vervaardigd of geproduceerd.
8. De opdrachtgever staat ervoor in dat door hem of door derden voor wie hij verantwoordelijk mag worden geacht geen inbreuk zal worden gemaakt op de intellectuele- en industriële eigendomsrechten van de opdrachtnemer.
9. Het is de opdrachtgever toegestaan technische maatregelen te nemen ter bescherming van de producten, databestanden of overige materialen of met het oog op overeengekomen beperkingen in de duur van het recht tot gebruik. Het is de opdrachtnemer niet toegestaan dergelijke technische maatregelen te verwijderen of te ontwijken.

Vertrouwelijkheid

10. Elk der partijen garandeert dat alle van de andere partij ontvangen gegevens waarvan men weet of dient te weten dat deze van vertrouwelijke aard zijn, geheim blijven, tenzij een wettelijke plicht openbaarmaking van die gegevens gebiedt. De partij die vertrouwelijke gegevens ontvangt, zal deze slechts gebruiken voor het doel waarvoor deze verstrekt zijn en zal deze zonder schriftelijke toestemming van de wederpartij niet kopiëren, aan derden tonen of bekend maken. Gegevens worden in ieder geval als vertrouwelijk beschouwd indien deze door een der partijen als zodanig zijn aangeduid.

Overname personeel

11. Elk der partijen zal gedurende de looptijd van de overeenkomst evenals twee (2) jaar na beëindiging daarvan slechts na voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere partij, medewerkers van de andere partij die betrokken zijn of zijn geweest bij de uitvoering van de overeenkomst, in dienst nemen dan wel anderszins, direct of indirect, voor zich laten werken. De opdrachtgever zal de betreffende toestemming in voorkomend geval niet onthouden indien de opdrachtnemer een passende schadeloosstelling heeft aangeboden.

Art. 6 Levertijd

1. Door de opdrachtnemer genoemde of tussen partijen overeengekomen (tussentijdse) (oplever)data gelden steeds als streefdata, binden de opdrachtnemer niet en hebben steeds een indicatief karakter.
2. Een tussen partijen besproken en overeengekomen levertijd gaat in op het laatste van de volgende tijdstippen:
 - a. de dag van totstandkoming van de overeenkomst;
 - b. de dag van ontvangst door de opdrachtnemer van de voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijke documenten, gegevens, vergunningen e.d.;
 - c. de dag van de vervulling van de voor het aanvangen van de werkzaamheden noodzakelijke formaliteiten;
 - d. de dag van ontvangst door de opdrachtnemer van het bedrag dat volgens de overeenkomst vóór de aanvang van de werkzaamheden bij vooruitbetaling dient te worden voldaan.

Indien een leveringsdatum respectievelijk -week is overeengekomen, wordt de levertijd gevormd door de periode tussen de datum van totstandkoming van de overeenkomst en de leveringsdatum respectievelijk het einde van de leveringsweek.

3. De levertijd wordt verlengd met de duur van de vertraging die aan de zijde van de opdrachtnemer ontstaat door het niet voldoen door de opdrachtgever aan enige uit de overeenkomst voortvloeiende verplichting of van hem te vergen medewerking met betrekking tot de uitvoering

- van de overeenkomst. Indien daaruit voor de opdrachtnemer kosten voortvloeien is hij gerechtigd deze aan de opdrachtgever in rekening te brengen.
4. De levertijd wordt voor zover nodig eveneens verlengd indien buiten de schuld van de opdrachtnemer vertraging ontstaat door wijziging van de bij het sluiten van de overeenkomst geldende werkomstandigheden of doordat voor de uitvoering van het werk tijdig bestelde materialen niet tijdig worden geleverd.
 5. Het product geldt ten aanzien van de levertijd als geleverd wanneer het, indien keuring in het bedrijf van opdrachtnemer is overeengekomen, voor keuring en in de overige gevallen wanneer het voor verzending gereed is, een en nader nadat de opdrachtgever daarvan schriftelijk in kennis is gesteld en overminderd de verplichtingen van de opdrachtnemer tot nakoming van zijn eventuele montage -/installatieverplichtingen.
 6. In alle gevallen – derhalve ook indien partijen een uiterste (leverings)termijn of (oplever)datum zijn overeengekomen – komt de opdrachtnemer wegens tijdsoverschrijding eerst in verzuim, nadat de opdrachtgever hem eerst in gebreke heeft gesteld, waarbij de opdrachtgever aan de opdrachtnemer een redelijke termijn heeft gesteld ter zuivering van de tekortkoming en deze redelijke termijn is verstreken. De ingebrekestelling dient een zo volledig en gedetailleerd mogelijke omschrijving van de tekortkoming te bevatten, opdat de opdrachtnemer de mogelijkheid krijgt adequaat te reageren. De opdrachtnemer is niet gebonden aan een uiterste (leverings)termijn of (oplever)datum in geval van overmacht; in dat geval geldt het bepaalde in artikel 15.
 7. De opdrachtgever heeft geen recht op schadevergoeding, en ontbinding van de overeenkomst of opschorting van zijn eigen verplichtingen zijn niet gerechtvaardigd, indien de overschrijding van een (uiterste (leverings)termijn of (oplever)datum de opdrachtnemer redelijkerwijs niet kan worden toegerekend en/of de reden hiervan zich bevindt in de risicosfeer van de opdrachtgever.
 8. De opdrachtgever vrijwaart de opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden wegens overschrijding van een uiterste (leverings)termijn of (oplever)datum

Art. 7 Installatie, inbedrijfstelling en service

1. Indien door partijen is overeengekomen dat de opdrachtnemer de installatie/inbedrijfstelling van het te leveren product zal verzorgen, is de opdrachtgever jegens de opdrachtnemer verantwoordelijk voor de juiste en tijdige uitvoering van alle inrichtingen, voorzieningen en/of voorwaarden, die noodzakelijk zijn voor de opstelling van het te installeren/in bedrijf te stellen product en/of de juiste werking van het product in geïnstalleerde/in bedrijf gestelde staat. Dit geldt niet indien en voor zover die uitvoering door of in opdracht van de opdrachtnemer wordt verricht volgens door of in opdracht van laatstgenoemde vervaardigde of verstrekte tekeningen en/of gegevens. In overeenstemming met het bepaalde in artikel 10 zullen deze werkzaamheden aanvangen indien en voor zover de opdrachtgever aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan.
2. Onverminderd het bepaalde in lid 1 van dit artikel zorgt de opdrachtgever, indien door partijen is overeengekomen dat de opdrachtnemer de installatie/inbedrijfstelling van het te leveren product zal verzorgen, er in ieder geval voor eigen rekening en risico voor dat:
 - a. de medewerker(s) van de opdrachtnemer, zodra hij/zij op de plaats van installatie/inbedrijfstelling is/zijn aangekomen, zijn/hun werkzaamheden kan/kunnen aanvangen en blijven verrichten gedurende de normale werkuren en bovendien, indien de opdrachtnemer dit noodzakelijk acht, buiten de normale werkuren, mits hij dit tijdig aan de opdrachtgever heeft medegedeeld;
 - b. geschikte behuizing en alle krachtens overheidsregelingen, de overeenkomst en het gebruik vereiste voorzieningen voor (de medewerker(s) van) de opdrachtnemer aanwezig zijn;
 - c. de toegangswegen tot de plaats van opstelling geschikt zijn voor het benodigde transport;
 - d. de aangewezen plaats van opstelling geschikt is voor opslag en installatie/inbedrijfstelling;

- e. de nodige afsluitbare opslagplaatsen voor materiaal, gereedschap en andere zaken aanwezig zijn;
 - f. de nodige en gebruikelijke hulppersonen, hulpwerktuigen, hulp- en bedrijfsmaterialen (brandstoffen, oliën en vetten, poets- en ander klein materiaal, gas, water, elektriciteit, stoom, perslucht, verwarming, verlichting e.d. daaronder begrepen) en de voor het bedrijf van de opdrachtgever normale meet- en testapparatuur tijdig en kosteloos op de juiste plaats ter beschikking van de opdrachtnemer staan;
 - g. alle noodzakelijke veiligheids- en voorzorgsmaatregelen zijn genomen en worden gehandhaafd en dat alle maatregelen zijn genomen en worden gehandhaafd om in het kader van de installatie/inbedrijfstelling aan de toepasselijke overheidsvoorschriften te voldoen;
 - h. bij aanvang van en tijdens de installatie/inbedrijfstelling de toegezonden producten op de juiste plaats aanwezig zijn;
 - i. de installatieplaats in overeenstemming is met overige installatievoorschriften van de opdrachtnemer;
 - j. de noodzakelijke en beveiligde telecommunicatieverbindingen en online-koppelingen aanwezig zijn;
 - k. passende technologische en organisatorische beveiligingsmaatregelen zijn getroffen tegen computervirussen en andere kwaadaardige en/of schadelijke software), alsmede tegen ongeautoriseerd gebruik en ongeautoriseerde wijziging
3. Schade en kosten, die ontstaan doordat aan de in dit artikel gestelde voorwaarden niet of niet tijdig is voldaan, zijn voor rekening van de opdrachtgever.
4. In de installatie/inbedrijfstelling is – tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen – niet begrepen:
- a. het, op door de opdrachtnemer te bepalen dagen, geven van het te zijner beoordeling nodige onderricht in het bedienen van de installatie aan het personeel van de opdrachtgever, dat met de bediening zal worden belast;
 - b. het graaf-, hak-, breek-, metsel-, beton-, timmer-, stucadoors-, schilderwerk of andere dergelijke werkzaamheden;
 - c. het schilderen of het op andere wijze uitwendig voorzien van een beschermende laag van de leidingen;
5. Met betrekking tot de installatie/inbedrijfstellingstijd is artikel 6 van overeenkomstige toepassing.
6. Voor het werken buiten normale werkuren al dan niet op verzoek van de opdrachtgever wordt een opslag overeenkomstig de in de onderneming van de opdrachtnemer geldende tarieven in rekening gebracht.
Door de opdrachtnemer worden geen werkzaamheden verricht op zondagen en/of feestdagen, tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen en tegen de daarvoor geldende tarieven.
7. De opdrachtnemer is gerechtigd om bij constatering van eventuele onvolkomenheden in de opdracht of de daarbij beschikbaar gestelde gegevens, specificaties of ontwerpen de overeengekomen werkzaamheden op te schorten totdat de opdrachtgever de betreffende onvolkomenheden heeft weggenomen. De opdrachtnemer is gerechtigd de eventueel daaruit voortvloeiende kosten aan de opdrachtgever in rekening te brengen.

Art. 8 Keuring, overnametest, (op)levering, risico-overgang

Keuring, overname, (op-)levering

- 1. De opdrachtgever zal het product keuren binnen uiterlijk 14 dagen na de levering als bedoeld in art. 6 lid 5 respectievelijk – indien installatie /inbedrijfstelling is overeengekomen – binnen uiterlijk 14 dagen na de installatie/inbedrijfstelling. Indien deze termijn zonder schriftelijke en gespecificeerde melding van gegronde klachten is verstreken wordt het product geacht te zijn geaccepteerd.

2. Indien overnametests zijn overeengekomen zal de opdrachtgever na de levering of, indien installatie/inbedrijfstelling is overeengekomen, na de installatie/inbedrijfstelling de opdrachtnemer in de gelegenheid stellen de nodige voorbereidende tests uit te voeren en die verbeteringen en veranderingen aan te brengen, die de opdrachtnemer nodig acht. De overnametests zullen onverwijld na het verzoek van de opdrachtnemer daartoe in aanwezigheid van de opdrachtgever worden uitgevoerd. Indien de overnametests zonder gespecificeerde en gegronde klacht zijn uitgevoerd, alsmede indien de opdrachtgever niet aan zijn voornoemde verplichtingen voldoet wordt het product geacht te zijn geaccepteerd.
3. De opdrachtgever stelt voor de overnametests en daarmee verband houdende tests de benodigde faciliteiten, waaronder die als bedoeld in artikel 7 lid 2 sub f., en representatieve monsters van eventuele te be- of verwerken materialen in voldoende mate, tijdig en kosteloos op de juiste plaats ter beschikking van de opdrachtnemer, opdat de door partijen voorziene gebruiksomstandigheden voor het product zo veel mogelijk kunnen worden nagebootst. Indien de opdrachtgever hieraan niet voldoet is lid 2 laatste zin van dit artikel van toepassing.
4. Indien uit de overnametests blijkt dat het product niet in overeenstemming is met de overeenkomst, verhelpt de opdrachtnemer de tekortkomingen onverwijld.
5. Overname geschiedt indien de overnametests met goed resultaat zijn uitgevoerd. Van de overname kan een proces-verbaal worden opgemaakt, dat ter plaatse door partijen wordt ondertekend. Het is de opdrachtgever niet toegestaan bij overname nieuwe wensen aan te voeren. Een product is opgeleverd als het door de opdrachtgever is overgenomen.
6. Een opdracht/werk geldt bovendien als opgeleverd:
 - als het product volgens de bepalingen in dit artikel wordt geacht te zijn geaccepteerd;
 - als de opdrachtgever ten onrechte of ongemotiveerd overname weigert;
 - als de opdrachtgever het product voor overname geheel of gedeeltelijk feitelijk in gebruik heeft genomen;
 - als de opdrachtgever eventuele tekortkomingen niet onmiddellijk bij overname bekend maakt en binnen één (1) dag schriftelijk aan de opdrachtnemer bevestigt.
7. In geval van geringe tekortkomingen, met name die welke het voorziene gebruik van het product niet of nauwelijks beïnvloeden (zoals in de branche gebruikelijke afwijkingen/toleranties of de afwezigheid van ondergeschikte elementen), zal het product ongeacht deze tekortkomingen worden geacht te zijn geaccepteerd. De opdrachtnemer zal deze tekortkomingen alsnog zo spoedig mogelijk verhelpen.
8. Als volledige (op-)levering van het product (tijdelijk) door overmacht is verhinderd, zal de opdrachtnemer het product gedeeltelijk mogen (op-)leveren.
9. In geval de opdrachtgever de (op-)levering van het product weigert, in de staat waarin het als opgeleverd werd aangeboden, zonder dat er sprake is van de lid 1 t/m 7 van dit artikel genoemde omstandigheden, zal hij daarvan schriftelijk onder opgave van redenen mededeling doen aan de opdrachtnemer conform lid 6 van dit artikel, bij gebreke waarvan het product wordt geacht te zijn geaccepteerd.
10. Onverminderd de garantieverplichtingen van de opdrachtnemer zal de acceptatie/ oplevering volgens de voorgaande leden elke vordering van de opdrachtgever terzake van een tekortkoming in de prestatie van de opdrachtnemer uitsluiten.

Risico-overgang

11. Dadelijk nadat het product als geleverd geldt in de zin van art. 6 lid 5 draagt de opdrachtgever het risico voor alle directe en indirecte schade, die aan of door dit product mocht ontstaan, behalve voor zover de schade aan opzet of bewuste roekeloosheid van de tot de bedrijfsleiding behorende medewerkers van de opdrachtnemer is te wijten. Indien de opdrachtgever na ingebrekestelling in verzuim blijft met de afname van het product is de opdrachtnemer gerechtigd de daaruit voortvloeiende kosten aan de opdrachtgever in rekening te brengen.

Art. 9 Eigendomsvoorbehoud/retentierecht

1. Alle door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever geleverde producten blijven zijn eigendom tot aan het moment van algehele voldoening van al hetgeen de opdrachtnemer van de opdrachtgever te vorderen heeft voor leveringen of werkzaamheden, met inbegrip van rente en kosten. Bij niet of niet tijdige betaling is de opdrachtnemer gerechtigd de onder eigendomsvoorbehoud geleverde producten terug te nemen voor rekening en risico van de opdrachtgever.
2. De opdrachtgever dient te allen tijde de producten van de opdrachtnemer identificeerbaar en deugdelijk op te slaan en verzekerd te houden. Doorlevering aan derden is zonder toestemming van de opdrachtnemer niet toegestaan. Bij doorlevering aan derden zal zowel het eigendomsvoorbehoud moeten worden meegedeeld aan de derde, alsmede zal de derde alleen bevrijdend kunnen betalen aan de opdrachtnemer.
3. De opdrachtnemer is gerechtigd alle zaken en documenten, welke hij van de opdrachtgever onder zich heeft of zal krijgen onder zich te houden, ondanks een verplichting tot afgifte, tot al hetgeen de opdrachtgever in verband met de onderhavige opdracht en/of overige overeenkomsten aan de opdrachtnemer is verschuldigd, is voldaan. Ingeval bij levering een vordering op de opdrachtgever niet opeisbaar is, is de opdrachtnemer gerechtigd deze zaken en documenten onder zich te houden totdat voor betaling van de vordering naar het oordeel van de opdrachtnemer adequate zekerheid is gesteld.
4. Alle zaken van de opdrachtgever die de opdrachtnemer onder zich heeft, of die een derde onder zich heeft en waaraan of in verband waarmee door de opdrachtnemer werkzaamheden worden verricht, strekken de opdrachtnemer tot pand voor al hetgeen zij van de opdrachtgever te vorderen heeft in verband met de onderhavige opdracht en/of andere overeenkomsten met de opdrachtgever. Het pandrecht wordt geacht te zijn verleend door de opdrachtgever en te zijn gevestigd op het moment van totstandkoming van de overeenkomst.

Art. 10 Betaling

1. Indien niet anders is overeengekomen, zal de betaling van de overeengekomen prijs geschieden in drie termijnen:
 - 30% van de aanneemsom uiterlijk binnen acht (8) dagen na de totstandkoming van de overeenkomst;
 - 40% van de aanneemsom uiterlijk binnen dertig (30) dagen bij een vooraf bepaalde deellevering;
 - 30% van de aanneemsom uiterlijk binnen dertig (30) dagen na levering van het volledige product volgens art. 6 lid 5.
2. Betaling van meerwerk geschiedt zodra dit aan de opdrachtgever in rekening is gebracht.
3. Alle betalingen dienen zonder enige aftrek, opschorting of verrekening te geschieden op de door de opdrachtnemer te bepalen wijze.
4. De opdrachtnemer behoudt zich het recht voor opdrachten in gedeelten (op) te leveren en deze deelleveringen te factureren.
5. Indien de opdrachtgever niet binnen de overeengekomen termijnen betaalt, wordt hij geacht van rechtswege in verzuim te zijn en heeft de opdrachtnemer zonder enige ingebrekestelling het recht hem vanaf de vervaldag rente in rekening te brengen naar een percentage van drie (3) punten boven de in Nederland geldende wettelijke rente, zoals in art. 6:119a en art. 6:120 lid 2 Burgerlijk Wetboek bedoeld, en tevens alle op de inning van zijn vordering vallende gerechtelijke en buitengerechtelijke kosten.
6. Aan de opdrachtnemer toekomende rechten kunnen in voorkomend geval aan de opdrachtgever worden verleend of overgedragen onder de voorwaarde dat de opdrachtgever de daarvoor overeengekomen vergoedingen tijdig en volledig betaalt.

7. Indien de kredietwaardigheid van de opdrachtgever daartoe aanleiding geeft kan de opdrachtnemer tijdens de uitvoering van de overeenkomst nadere zekerheid verlangen, bij gebreke waarvan hij de overeenkomst geheel of gedeeltelijk mag opschorten of beëindigen, overeenkomstig artikel 15

Art. 11 Garantie

1. Onverminderd de hierna gestelde beperkingen staat de opdrachtnemer in zowel voor de deugdelijkheid van het door hem geleverde product (niet zijnde een dienst) alsmede voor de kwaliteit van de daarvoor gebruikte en/of geleverde materialen, voor zover het betreft bij keuring respectievelijk overnametests niet-waarneembare gebreken aan het geleverde product, waarvan de opdrachtgever bewijst dat zij binnen zes (6) maanden na de levering volgens artikel 6 lid 5 zijn opgetreden uitsluitend of overwegend als direct gevolg van een onjuistheid in de door de opdrachtnemer toegepaste constructie dan wel als gevolg van gebrekkige afwerking of gebruik van slecht materiaal.
2. Lid 1 van dit artikel is van overeenkomstige toepassing op bij een keuring respectievelijk overnametests niet waarneembare gebreken die hun oorzaak uitsluitend of overwegend vinden in ondeugdelijke installatie/inbedrijfstelling door de opdrachtnemer. Indien installatie/inbedrijfstelling van het product door de opdrachtnemer plaatsvindt gaat de in lid 1 bedoelde garantietermijn van zes (6) maanden in op de dag dat de installatie/inbedrijfstelling door de opdrachtnemer is voltooid, met dien verstande dat in dat geval de garantietermijn in ieder geval eindigt indien twaalf (12) maanden na levering volgens artikel 6 lid 5 zijn verstreken.
3. Onder de in lid 1 en lid 2 van dit artikel bedoelde garantie vallende gebreken zullen door de opdrachtnemer worden weggenomen door reparatie of vervanging van het gebrekkige onderdeel, al dan niet in het bedrijf van de opdrachtnemer, of door toezending van een onderdeel ter vervanging, een en ander steeds ter keuze van de opdrachtnemer. Alle kosten, die uitgaan boven de enkele verplichting als in de vorige zin omschreven, zoals maar niet beperkt tot transportkosten en reis- en verblijfskosten, alsmede kosten van demontage en installatie/ inbedrijfstelling, zijn voor rekening van de opdrachtgever. Voor gerepareerde respectievelijk vervangende onderdelen geldt een nieuwe garantietermijn van zes (6) maanden, met dien verstande dat elke garantie vervalt zodra twaalf (12) maanden na de levering van het product volgens artikel 6 lid 5 zijn verstreken of, bij toepasselijkheid van lid 2, zodra achttien (18) maanden na laatstgenoemde levering zijn verstreken.
4. Voor de door de opdrachtnemer buiten garantie uitgevoerde reparatie-, revisie- en onderhoudswerkzaamheden en soortgelijke diensten wordt, tenzij anders is overeengekomen, alleen garantie gegeven op de deugdelijkheid van de uitvoering van de opgedragen werkzaamheden, zulks voor een periode van zes (6) maanden. Deze garantie behelst de enkele verplichting van de opdrachtnemer om in geval van ondeugdelijkheid de desbetreffende werkzaamheden, voor zover ondeugdelijk, opnieuw te verrichten. De tweede volzin van lid 3 is van overeenkomstige toepassing. In dat geval geldt een nieuwe garantietermijn van zes (6) maanden, met dien verstande dat elke garantie vervalt zodra twaalf (12) maanden na de oorspronkelijke werkzaamheden zijn verstreken.
5. Voor door de opdrachtnemer uitgevoerde inspecties, advisering en soortgelijke diensten wordt geen garantie gegeven.
6. Buiten de garantie vallen in ieder geval gebreken, die optreden in dan wel geheel of gedeeltelijk het gevolg zijn van:
 - a. de niet-inachtneming van bediening- en onderhoudsvoorschriften dan wel ander dan het voorziene normale gebruik;
 - b. normale slijtage;
 - c. montage/installatie of reparatie door de opdrachtgever of door derden;
 - d. de toepassing van enig overheidsvoorschrift inzake de aard of kwaliteit van de toegepaste materialen;
 - e. in overleg met de opdrachtgever aangewende gebruikte materialen respectievelijk zaken;

- f. materialen of zaken, die door de opdrachtgever aan de opdrachtnemer ter bewerking zijn verstrekt;
 - g. materialen, zaken, werkwijzen en constructies, voor zover op uitdrukkelijke instructie van de opdrachtgever toegepast, alsmede van door of namens de opdrachtgever aangeleverde materialen en zaken;
 - h. door de opdrachtnemer van derden betrokken onderdelen, voor zover de derde geen garantie aan de opdrachtnemer heeft verstrekt of de door de derde verstrekte garantie is verstreken.
 - i. het aansluiten van de geleverde producten op een leiding- en/of telecommunicatienet, dat niet voldoet aan de door de opdrachtnemer gestelde normen;
 - j. het onder spanning zetten van een nog niet opgeleverde installatie, of delen daarvan.
7. Indien de opdrachtgever niet, niet behoorlijk of niet tijdig voldoet aan enige verplichting, die voor hem uit de met de opdrachtnemer gesloten overeenkomst of uit een daarmee samenhangende overeenkomst voortvloeit, is de opdrachtnemer met betrekking tot geen van deze overeenkomsten tot enige garantie - hoe ook genaamd - gehouden. Indien de opdrachtgever zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de opdrachtnemer tot demontage, reparatie of andere werkzaamheden ter zake van het product overgaat of doet overgaan, vervalt elke aanspraak op garantie.
8. Reclamering ter zake van gebreken dient zo spoedig mogelijk na de ontdekking daarvan doch uiterlijk binnen veertien (14) dagen na het verstrijken van de garantietermijn in schriftelijke vorm te geschieden, bij overschrijding van welke termijnen elke aanspraak tegen de opdrachtnemer voor die gebreken vervalt. Rechtsvorderingen dienen binnen een (1) jaar na de tijdige reclame op straffe van verval aanhangig te worden gemaakt.
9. Indien de opdrachtnemer ter voldoening aan zijn garantieverplichtingen onderdelen/producten vervangt, worden de vervangen onderdelen/ producten eigendom van de opdrachtnemer.
10. Het beweerdelijk niet-nakomen door de opdrachtnemer van zijn garantieverplichtingen ontslaat de opdrachtgever niet van de verplichtingen, die voor hem voortvloeien uit enige met de opdrachtnemer gesloten overeenkomst.

Art. 12 Aansprakelijkheid

1. Behoudens het bepaalde in lid 2 van dit artikel is de totale aansprakelijkheid van de opdrachtnemer wegens een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst of op welke rechtsgrond dan ook, daaronder uitdrukkelijk begrepen iedere tekortkoming in de nakoming van een met de opdrachtgever overeengekomen garantieverplichting, beperkt tot vergoeding van directe schade en tot maximaal het bedrag van de voor die overeenkomst bedongen prijs (excl. btw). Indien de overeenkomst hoofdzakelijk een duurovereenkomst is met een looptijd van meer dan één jaar wordt de voor die overeenkomst bedongen prijs gesteld op het totaal van de vergoedingen (excl. btw) bedongen voor één jaar. In geen geval zal de totale aansprakelijkheid van opdrachtnemer voor directe schade, op welke rechtsgrond dan ook, echter meer bedragen dan € 2.500.000,= (excl. btw).
2. De totale aansprakelijkheid van de opdrachtnemer voor schade door dood, lichamelijk letsel of wegens materiële beschadiging van zaken in de privé-sfeer is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering van opdrachtnemer wordt uitgekeerd.
3. De aansprakelijkheid van opdrachtnemer voor indirecte schade, bedrijfsschade of gevolgschade, waaronder productieverlies, omzet- of winstderving, schade door bedrijfsstagnatie, waardevermindering, schade als gevolg van aanspraken van afnemers van de opdrachtgever, is uitgesloten. Eveneens is uitgesloten de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer verband houdende met vermindering, vernietiging of verlies van gegevens of documenten.

4. De in lid 1 t/m lid 3 beschreven uitsluitingen en beperkingen van aansprakelijkheid van de opdrachtnemer laten overige aansprakelijkheidsbeperkingen- en uitsluitingen, zoals beschreven in deze algemene voorwaarden, onverlet.
5. De in lid 1 t/m 4 bedoelde uitsluitingen en beperkingen komen te vervallen, indien en voor zover de schade het gevolg is van opzet en bewuste roekeloosheid van de bedrijfsleiding van de opdrachtnemer.
6. Tenzij nakoming door de opdrachtnemer blijvend onmogelijk is, ontstaat de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer wegens een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst slechts na een ingebrekestelling waarin een zo volledig mogelijke omschrijving van de tekortkoming wordt gegeven en een redelijke termijn voor de zuivering van de tekortkoming wordt gesteld.
7. Onverminderd het bepaalde in artikel 11 lid 8 in verband met rechtsvorderingen terzake van gebreken, geldt dat elke rechtsvordering jegens de opdrachtnemer binnen 1 jaar na het ontstaan van de vordering op straffe van verval aanhangig moet worden gemaakt.
8. De opdrachtnemer zal aan de opdrachtgever die bepalingen kunnen tegenwerpen die aan haar zelf kunnen worden tegengeworpen door (toe) leveranciers van geleverde producten of door haar ingeschakelde (hulp)personen/derden.

Art. 13 Vrijwaring

1. De opdrachtgever is gehouden de opdrachtnemer, zijn werknemers en de door de opdrachtnemer ingeschakelde derden te vrijwaren respectievelijk schadeloos te stellen voor alle aanspraken van derden tot vergoeding van schade.
2. De hiervoor bedoelde aanspraken omvatten ook aanspraken tot schadevergoeding die derden ten laste van de opdrachtnemer geldend maken vanwege schending van hun eigen intellectuele eigendomsrechten, onder meer door gebruik van materiaal, dan wel door toepassing van een werkwijze, die aan de opdrachtnemer door of vanwege de opdrachtgever is verstrekt of voorgeschreven.
3. Indien de opdrachtgever een product doorlevert of ter beschikking stelt aan consumenten of door consumenten laat gebruiken zal de opdrachtgever de opdrachtnemer ook vrijwaren voor mogelijke aanspraken op grond van (product)aansprakelijkheid door deze particuliere gebruikers.
4. Ieder recht, verweer, uitsluiting, beperking of immuniteit van welke aard dan ook, waarop door de opdrachtnemer op basis van deze onderhavige voorwaarden een beroep kan worden gedaan, zal ook ter beschikking staan van zijn personeel, de door de opdrachtnemer ingeschakelde derden en hun personeel.

Art. 14. Overmacht

Onder overmacht wordt in deze algemene voorwaarden verstaan elke van de wil van de opdrachtnemer onafhankelijke omstandigheid - ook al was deze ten tijde van het tot stand komen van de overeenkomst reeds te voorzien -, die nakoming van de overeenkomst blijvend of tijdelijk verhindert, alsmede, voor zover daaronder niet reeds begrepen, oorlog, oorlogsgevaar, burgeroorlog, oproer, werkstaking, werklidenuitsluiting, transportmoeilijkheden, brand, terrorisme en andere ernstige storingen in het bedrijf van de opdrachtnemer of diens leveranciers.

Art. 15 Opschorting en ontbinding

1. In geval van verhindering tot uitvoering van de overeenkomst ten gevolge van overmacht is de opdrachtnemer gerechtigd om zonder rechterlijke tussenkomst hetzij de uitvoering van de overeenkomst voor ten hoogste 6 maanden op te schorten hetzij de overeenkomst geheel of ten dele te ontbinden, zonder dat hij tot enige schadevergoeding gehouden zal zijn. Gedurende de opschorting is de opdrachtnemer bevoegd en aan het einde daarvan is hij verplicht te kiezen voor uitvoering, indien mogelijk, dan wel voor gehele of gedeeltelijke ontbinding van de overeenkomst.
2. Zowel in geval van opschorting als van ontbinding krachtens lid 1 is de opdrachtnemer gerechtigd terstond betaling te verlangen van de ter uitvoering van de overeenkomst door hem ingekochte, gereserveerde, in bewerking genomen en gefabriceerde grondstoffen, materialen, onderdelen en andere zaken, zulks voor de waarde die daaraan in redelijkheid moet worden toegekend. In geval van ontbinding krachtens lid 1 is de opdrachtgever gehouden om na betaling van het krachtens de vorige volzin verschuldigde bedrag de daarin begrepen zaken tot zich te nemen, bij gebreke waarvan de opdrachtnemer bevoegd is deze zaken voor rekening en risico van de opdrachtgever te doen opslaan dan wel voor diens rekening te verkopen of te vernietigen.
3. Indien goede grond bestaat voor de vrees dat de opdrachtgever niet in staat of bereid is of zal zijn om aan zijn contractuele verplichtingen jegens de opdrachtnemer te voldoen, alsmede in geval van faillissement, surseance van betaling, stillegging, liquidatie of gehele of gedeeltelijke overdracht van het bedrijf van de opdrachtgever, is de opdrachtnemer gerechtigd passende zekerheid terzake van alle (al dan niet opeisbare) contractuele verplichtingen van de opdrachtgever te verlangen en in afwachting van zodanige zekerheid de uitvoering van de overeenkomst op te schorten. Bij gebreke van zekerheidsstelling binnen een redelijke, door de opdrachtnemer gestelde termijn is de opdrachtnemer gerechtigd de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden. De opdrachtnemer heeft deze bevoegdheden naast zijn overige rechten op grond van de wet, de overeenkomst en deze voorwaarden.
4. Indien de opdrachtgever niet, niet tijdig of niet behoorlijk voldoet aan enige verplichting, die voor hem uit de met de opdrachtnemer gesloten overeenkomst of uit een daarmee samenhangende overeenkomst voortvloeit, is de opdrachtnemer evenzeer gerechtigd de uitvoering van de overeenkomst op te schorten en/of de overeenkomst te ontbinden.
5. In geval van opschorting op grond van lid 3 of lid 4, is de opdrachtnemer bevoegd om de ter uitvoering van de overeenkomst door hem ingekochte, gereserveerde, in bewerking genomen en gefabriceerde grondstoffen, materialen, onderdelen en andere zaken voor rekening en risico van de opdrachtgever te doen opslaan. In geval van ontbinding op grond van lid 3 of lid 4 is de vorige volzin van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de opdrachtnemer in plaats van voor opslag ook kan kiezen voor verkoop of vernietiging voor rekening van de opdrachtgever. Bij opschorting of ontbinding op grond van lid 3 of lid 4 heeft de opdrachtnemer recht op volledige schadevergoeding, maar is hij zelf niet tot enige schadevergoeding gehouden.
6. In geval van ontbinding door de opdrachtgever voordat de opdracht is voltooid, zonder dat er sprake is van een tekortkoming aan de zijde van de opdrachtnemer (annulering), is lid 5 van dit artikel van overeenkomstige toepassing.

Art. 16 Overdraagbaarheid vorderingsrechten

Zonder toestemming van de opdrachtnemer is de opdrachtgever niet gerechtigd om zijn rechten jegens de opdrachtnemer uit de opdracht of uit andere hoofde aan derden geheel of gedeeltelijk over te dragen of in zekerheid aan derden te geven. Vorderingsrechten jegens de opdrachtnemer zullen niet ex artikel 6:251 BW van de opdrachtgever overgaan op verkrijgers onder bijzondere titel.

Art. 17 Toepasselijk recht/geschillen/uitleg voorwaarden

1. Alle geschillen die mochten ontstaan naar aanleiding van een overeenkomst, waarop deze voorwaarden geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn of naar aanleiding van nadere overeenkomsten die daaruit voortvloeien, zullen worden beslecht door de bevoegde Nederlandse rechter. Indien de wet niet voorziet in bevoegdheid van een Nederlandse rechter, zal de rechtbank van het arrondissement van de opdrachtnemer bevoegd zijn.
2. Op alle overeenkomsten, waarop deze voorwaarden geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn, is toepasselijk het Nederlands recht, geldend voor het Koninkrijk in Europa. De toepasselijkheid van het Weens Koopverdrag is uitgesloten.
3. Indien één of meer bepalingen van deze voorwaarden onverbindend is/zijn, zal de geldigheid van de overige bepalingen van deze voorwaarden niet worden aangetast. De Nederlandse tekst van deze voorwaarden prevaleert boven eventuele vertalingen.

BIJZONDERE VOORWAARDEN MET BETREKKING TOT ONTWIKKELDE PROGRAMMATUUR

Art. 18 Algemeen

1. Indien door partijen overeengekomen, kan de opdrachtnemer het product of de apparatuur van de opdrachtgever voorzien van programmatuur. Partijen kunnen eveneens overeenkomen dat de opdrachtnemer in opdracht van de opdrachtgever programmatuur ontwikkelt en deze eventueel installeert en/of onderhoudt. Deze bijlage is van toepassing op alle door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever geleverde programmatuur. Hiermee wordt zowel software als ook, voor zover mogelijk en relevant, hardware bedoeld. Onderstaande bepalingen gelden bovendien voor het afstemmen van software en hardware op elkaar en/of het geheel van beiden op het product of apparatuur, al dan niet van de opdrachtgever. De bepalingen uit deze bijlage, voor zover afwijkend, gelden boven de overige bepalingen in deze algemene voorwaarden.
2. Op de opdrachtnemer rust in het kader van de in lid 1 van dit artikel genoemde verplichtingen een inspanningsverbintenis en geen resultaatsverbintenis.
3. Ongeacht of specificaties of een ontwerp van de te ontwikkelen programmatuur aan de opdrachtnemer ter hand zijn gesteld, zal de opdrachtnemer met de opdrachtgever in overleg treden omtrent de voor het product of apparatuur specifiek noodzakelijke programmatuur. Het is geen regel dat door de opdrachtgever voorgeschreven programmatuur ook uiteindelijk zal worden gebruikt. Dit is afhankelijk van de inschatting van de opdrachtnemer van de geschiktheid en functionaliteitseisen, die aan het goed functioneren van het product of de apparatuur gesteld moeten worden. Hierbij is van groot belang dat de opdrachtgever tijdig zorgt dat de opdrachtnemer de noodzakelijke wensen, technische en/of operationele gegevens ontvangt en dat de opdrachtgever instaat voor de juistheid en de volledigheid van de door hem aangedragen gegevens, inlichtingen, ontwerpen en specificaties, omdat deze voor de opdrachtnemer uitgangspunt zijn voor zijn programmeerwerk.
4. Het staat de opdrachtnemer vrij om te bepalen welke programmatuur of onderdelen daarvan noodzakelijk zijn voor een goed en deugdelijk functioneren van het product en/of apparatuur. Indien echter de opdrachtgever bepaalde programmatuur of onderdelen daarvan dwingend voorschrijft aan de opdrachtnemer staat de opdrachtgever in voor de deugdelijkheid en geschiktheid van de voorgeschreven programmatuur.
5. Indien partijen een bepaalde ontwikkelingsmethode zijn overeengekomen dat zich kenmerkt door het ontwerpen en/of het ontwikkelen van onderdelen van de programmatuur met een nadere, tijdens de uitvoering van de overeenkomst te bepalen prioriteitstelling, dan zal deze prioriteitstelling steeds in onderling overleg tussen partijen tot stand komen op voorwaarde dat de prioriteitstelling voor de opdrachtnemer werkbaar moet zijn.

6. De opdrachtnemer mag in plaats van de door de opdrachtgever niet-dwingend voorgeschreven programmatuur vervangende of gewijzigde programmatuur leveren, mits de werking en capaciteit niet wezenlijk afwijken van de specificaties van de voorgeschreven programmatuur, althans nagenoeg hetzelfde resultaat bereikt wordt.
7. De programmatuur wordt ontworpen en gefabriceerd op basis van Europese normen, voorschriften en ontwerpcodes. Tenzij in het contract anders vermeld worden aanpassingen aan normen, voorschriften en ontwerpcodes, welke gelden in de plaats waar het product of de apparatuur in bedrijf wordt gesteld, door de opdrachtnemer verricht voor rekening en risico van de opdrachtgever, onder de voorwaarde dat deze normen, voorschriften en ontwerpcodes de opdrachtnemer tijdig bekend zijn gemaakt. Indien hiermee extra kosten gemoeid zijn, komen die voor rekening van de opdrachtgever.
8. Ten aanzien van de uitvoering van de werkzaamheden zijn naast de in de branche gebruikelijke en overeengekomen afwijkingen en aanpassingen van programmatuur, die afwijkingen en aanpassingen toegestaan die nodig zijn om het gewenste resultaat te bereiken of worden ingegeven door een veranderde werkwijze, situatie of regelgeving.

Art. 19 Ontwikkeling en afname van programmatuur

1. De opdrachtnemer zal pas beginnen met de werkzaamheden zodra alle benodigde informatie bij hem aanwezig is. Bij constatering van onvolkomenheden in de aan hem ter beschikking gestelde gegevens, specificaties of ontwerpen, inlichtingen is de opdrachtnemer gerechtigd de werkzaamheden op te schorten, totdat de opdrachtgever de betreffende onvolkomenheden heeft weggenomen. Alvorens met de ontwikkelwerkzaamheden aan te vangen, kan de opdrachtnemer verlangen dat de opdrachtgever zich schriftelijk akkoord verklaard met de specificaties en het ontwerp.
2. Vanwege de aard van de werkzaamheden en het daarmee verbonden creatieve proces zal de opdrachtnemer niet gehouden zijn aan een tijdpad en/of door de opdrachtgever bepaalde uiterste (op) levertermijn(en).
3. De opdrachtnemer zal de te ontwikkelen programmatuur aan de opdrachtgever zoveel mogelijk conform de schriftelijk vastgelegde specificaties op de overeengekomen soort en formaat informatiedragers afleveren en installeren, dit laatste slechts indien een door de opdrachtnemer uit te voeren installatie schriftelijk is overeengekomen. Bij gebreke aan uitdrukkelijke afspraken daaromtrent zal de opdrachtgever zelf de programmatuur installeren, inrichten, parametriseren, tunen en indien nodig de daarbij gebruikte apparatuur en gebruiksomgeving aanpassen. Tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen is de opdrachtnemer niet verplicht tot het uitvoeren van dataconversie.
4. Indien gedurende het ontwikkelingsproces de opdrachtgever de overeengekomen specificaties wijzigt, uitbreidt en/of andere wensen uit ten aanzien van de programmatuur zal de opdrachtnemer naar beste vermogen trachten aan deze wijzigingen te voldoen. De opdrachtnemer is echter niet verplicht af te wijken van het oorspronkelijk contract/overeengekomen specificaties. De opdrachtnemer zal - al dan niet na pogingen tot aanpassingen - aangeven of, en indien, aanpassingen mogelijk zijn. Deze naderhand kenbaar gemaakte aanpassingen zullen, evenals alle niet onder het contract vallende werkzaamheden, als meerwerk worden beschouwd.

20. Acceptatietest

1. Indien een acceptatietest is overeengekomen, bedraagt de testperiode veertien (14) dagen na aflevering of, indien een door de opdrachtnemer uit te voeren installatie schriftelijk is overeengekomen, na voltooiing van de installatie. Gedurende de testperiode is het de opdrachtgever niet toegestaan de programmatuur voor productieve of operationele doeleinden te gebruiken. De opdrachtnemer kan steeds verlangen, derhalve ook indien zulks niet uitdrukkelijk is overeengekomen, dat de opdrachtgever met voldoende gekwalificeerd personeel een deugdelijke test van voldoende omvang en diepgang uitvoert op (tussen-) resultaten van de ontwikkelingswerkzaamheden en dat de testresultaten schriftelijk, overzichtelijk en begrijpelijk aan de opdrachtnemer worden gerapporteerd.
2. Het is de opdrachtgever toegestaan om tussentijds of na afronding van een bepaalde fase van het ontwikkelingsproces of nadat de opdrachtnemer aangeeft gereed te zijn met de werkzaamheden een acceptatietest te doen, mits de opdrachtgever dit tijdig aan de opdrachtnemer kenbaar maakt. Alle kosten, inclusief die van de opdrachtnemer, voor een dergelijke (tussentijdse) test zijn geheel voor de opdrachtgever. Indien als gevolg van het (tussentijds) testen er tijdverlies en of kosten ontstaan zullen deze geheel voor rekening en risico van de opdrachtgever komen.
3. De programmatuur zal tussen partijen als geaccepteerd en afgenomen gelden:
 - a. indien tussen partijen geen acceptatietest is overeengekomen: bij de aflevering of, indien een door de opdrachtnemer uit te voeren installatie schriftelijk is overeengekomen, bij de voltooiing van de installatie;
dan wel indien tussen partijen wel een acceptatietest is overeengekomen:
 - b. op de eerste dag na de testperiode;
 - c. dan wel indien de opdrachtnemer vóór het einde van de testperiode een testrapport ontvangt in de zin van art. 20 lid 5 ontvangt: op het moment dat de in dat testrapport genoemde fouten zijn hersteld, onverminderd de aanwezigheid van onvolkomenheden die volgens artikel 20 lid 6 aan acceptatie niet in de weg staan;
 - d. indien de opdrachtgever enig gebruik van de programmatuur voor productieve of operationele doeleinden: op het moment van de desbetreffende ingebruikname.
4. Waar in deze bijlage sprake is van 'fouten', wordt daaronder verstaan het substantieel niet voldoen aan de door de opdrachtnemer schriftelijk kenbaar gemaakte functionele en/of technische specificaties en, ingeval van maatwerk programmatuur, aan de tussen partijen schriftelijk uitdrukkelijk overeengekomen functionele en/of technische specificaties. Van een fout is alleen sprake indien de opdrachtgever deze kan aantonen en indien deze reproduceerbaar is. De opdrachtgever is gehouden van fouten onverwijld melding aan de opdrachtnemer te maken en daarvan een log bij te houden.
5. Indien bij het uitvoeren van een acceptatietest blijkt dat de programmatuur fouten bevat, zal de opdrachtgever aan de opdrachtnemer uiterlijk op de dag na afloop van de testperiode, door middel van een schriftelijk en gedetailleerd testrapport, over de fouten informeren. De opdrachtnemer zal zich naar beste vermogen inspannen de bedoelde fouten binnen een redelijke termijn te herstellen, waarbij de opdrachtnemer gerechtigd is tijdelijke oplossingen, programmaomwegen of probleem vermijdende restricties in de programmatuur aan te brengen.
6. Acceptatie van de programmatuur mag niet worden onthouden op andere gronden dan die welke verband houden met de tussen partijen uitdrukkelijk overeengekomen functionele en/of technische specificaties en voorts niet wegens het bestaan van kleine fouten, zijnde fouten die operationele of productieve ingebruikname van de programmatuur redelijkerwijs niet in de weg staan, onverminderd de verplichting van de opdrachtnemer om deze kleine fouten in het kader van de garantieregeling van artikel 21, te herstellen. Acceptatie mag voorts niet worden onthouden met betrekking tot aspecten van de programmatuur die slechts subjectief beoordeeld kunnen worden, zoals de vormgeving van gebruikersinterfaces.

7. Indien de programmatuur in fasen en/of onderdelen wordt afgeleverd en getest, laat de niet-acceptatie van een bepaalde fase en/of onderdeel een eventuele acceptatie van een eerdere fase en/of een ander onderdeel onverlet.
8. Acceptatie van de programmatuur op een van de manieren, zoals bedoeld in dit artikel, heeft tot gevolg dat de opdrachtnemer ten volle gekweten is voor de nakoming van zijn verplichtingen inzake de ontwikkeling en terbeschikkingstelling van de programmatuur en, indien in voorkomend geval tevens de installatie van de programmatuur overeengekomen is, van zijn verplichtingen betreffende de installatie van de programmatuur. Acceptatie van de programmatuur doet niets af aan de rechten van de opdrachtgever op grond van lid 6 van dit artikel betreffende kleine gebreken en artikel 21 betreffende garantie.
9. Bij gebreke aan een uitdrukkelijk overeengekomen factureringsschema zijn alle bedragen die betrekking hebben op het ontwikkelen van de programmatuur, verschuldigd bij de aflevering van de programmatuur dan wel, indien in voorkomend geval tevens een door de opdrachtnemer uit te voeren installatie schriftelijk is overeengekomen, bij voltooiing van de installatie.

Art. 21 Garantie en herstel van fouten

1. Opdrachtnemer staat er niet voor in dat de programmatuur geschikt is voor het feitelijke en/of beoogde gebruik.
2. De opdrachtnemer zal zich naar beste vermogen ervoor inspannen fouten in de programmatuur, binnen een redelijke termijn te herstellen indien deze binnen een periode van drie (3) maanden (de garantieperiode) na aflevering, of, indien tussen partijen een acceptatietest is overeengekomen, binnen drie (3) maanden na acceptatie, gedetailleerd omschreven en schriftelijk bij de opdrachtnemer zijn gemeld.
3. De opdrachtnemer garandeert niet dat de programmatuur zonder onderbreking, fouten of overige gebreken zal werken en/of dat alle fouten en overige gebreken kunnen worden verbeterd. Het herstel binnen de garantieperiode wordt gratis uitgevoerd, tenzij de programmatuur in opdracht van de opdrachtgever is ontwikkeld anders dan voor een vaste prijs, in welk geval de opdrachtnemer volgens zijn gebruikelijke tarieven de kosten van herstel in rekening zal brengen.
4. De opdrachtnemer kan volgens zijn gebruikelijke tarieven de kosten van herstel in rekening brengen indien sprake is van gebruiksfouten of onoordeelkundig gebruik door de opdrachtgever of van andere niet aan de opdrachtnemer toe te rekenen oorzaken. De herstelverplichting vervalt indien de opdrachtgever zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtnemer wijzigingen in de programmatuur aanbrengt of laat aanbrengen.
5. Herstel van verminkte of verloren gegane gegevens valt niet onder de garantie. Voor aansprakelijkheid van door fouten mogelijk onstane schade geldt het bepaalde in artikel 12. De opdrachtgever zal zelf zorgdragen voor back-up voorzieningen, herstart-procedures, controles op de nauwkeurigheid en beveiliging van data en de programmatuur alsmede voor overige procedures die voor de voortgang van de bedrijfsvoering van de opdrachtgever noodzakelijk zijn.
6. Herstel van fouten geschiedt in principe uitsluitend in de werkplaatsen van de opdrachtnemer of op een door de opdrachtnemer te bepalen locatie. Indien herstel op locatie van de opdrachtgever of apparatuur wordt gewenst is de opdrachtnemer gerechtigd alle hiermee gepaard gaande kosten aan de opdrachtgever in rekening te brengen. De opdrachtnemer is gerechtigd ook in het kader van de garantie tijdelijke oplossingen, programmaomwegen of probleem vermijdende restricties in de programmatuur aan te brengen.
7. De opdrachtnemer heeft geen enkele verplichting inzake herstel voor fouten die na afloop van de in lid 2 van dit artikel bedoelde garantieperiode zijn gemeld, tenzij tussen partijen een onderhoudsovereenkomst is afgesloten welke een zodanige plicht tot herstel omvat.
8. Garantie geldt alleen voor de originele door de opdrachtnemer geleverde programmatuur (geen kopie) die zich bovendien bevindt op de verwerkingseenheid waarvoor de desbetreffende programmatuur is geleverd.

Art. 22 Programmatuur van toeleveranciers

Indien en voor zover de opdrachtnemer programmatuur van toeleveranciers van de opdrachtgever aan de opdrachtgever ter beschikking stelt, zullen, mits dat door de opdrachtnemer schriftelijk aan de opdrachtgever is meegedeeld, voor wat betreft die programmatuur de licentievoorwaarden van die toeleveranciers van de opdrachtnemer van toepassing zijn met terzijdestelling van het bepaalde in deze voorwaarden. De opdrachtgever aanvaardt de bedoelde voorwaarden van deze toeleveranciers van de opdrachtnemer. Deze voorwaarden van derden zijn voor of bij het sluiten van de overeenkomst aan de opdrachtgever verstrekt, waarbij geldt dat aan de opdrachtgever geen beroep toekomt op een nalaten van de opdrachtnemer om te voldoen aan voornoemde informatieverplichting indien de opdrachtgever een partij betreft als bedoeld in artikel 6:235 lid 1 of lid 3 BW. Indien en voor zover de bedoelde voorwaarden van toeleveranciers van de opdrachtnemer in de verhouding tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer om welke reden dan ook geacht worden niet van toepassing te zijn of buiten toepassing worden verklaard, geldt het bepaalde in deze voorwaarden onverkort.

Artikel 23 Intellectuele eigendomsrechten

1. De opdrachtnemer vrijwaart de opdrachtgever tegen elke rechtsvordering van een derde die gebaseerd is op de bewering dat door de opdrachtnemer zelf ontwikkelde programmatuur inbreuk maakt op een geldend recht van intellectuele of industriële eigendom, onder de voorwaarde dat de opdrachtgever de opdrachtnemer onverwijld schriftelijk informeert over het bestaan en de inhoud van een dergelijke rechtsvordering en de afhandeling van de zaak, waaronder het treffen van eventuele schikkingen, geheel overlaat aan de opdrachtnemer. De opdrachtgever zal daartoe de nodige volmachten, informatie en medewerking aan de opdrachtnemer verlenen om zich, indien nodig in naam van de opdrachtgever, tegen dergelijke rechtsvorderingen te verweren.
2. Deze verplichting tot vrijwaring vervalt indien de verweten inbreuk verband houdt met: (i) door de opdrachtgever ter gebruik, bewerking, verwerking of incorporatie aan de opdrachtnemer ter beschikking gestelde programmatuur, dan wel (ii) met wijzigingen die de opdrachtgever in de programmatuur heeft aangebracht of door derden heeft laten aanbrengen.
3. Indien in rechte onherroepelijk vast staat dat de door de opdrachtnemer zelf ontwikkelde programmatuur inbreuk maakt op enig aan een derde toebehorend recht van intellectuele of industriële eigendom of indien naar het oordeel van de opdrachtnemer een gerede kans bestaat dat een zodanige inbreuk zich voordoet, zal de opdrachtnemer, indien mogelijk, zorg dragen dat de opdrachtgever het geleverde of functioneel gelijkwaardige andere programmatuur ongestoord kan blijven gebruiken, bijvoorbeeld door aanpassing van de inbreuk makende onderdelen of door verwerving van een gebruiksrecht ten behoeve van de opdrachtgever.
4. Indien de opdrachtnemer naar zijn uitsluitend oordeel niet of niet anders dan op voor hem (financieel) onredelijk bezwarende wijze kan zorg dragen dat de opdrachtgever het geleverde ongestoord kan blijven gebruiken, zal de opdrachtnemer het geleverde tegen creditering van de verwervingskosten onder aftrek van een redelijke gebruiksvergoeding terugnemen. De opdrachtnemer zal zijn keuze in dit kader niet maken dan na overleg met de opdrachtgever.
5. Iedere andere of verdergaande aansprakelijkheid of vrijwaringsverplichting van de opdrachtnemer wegens schending van rechten van intellectuele of industriële eigendom van een derde is geheel uitgesloten, daaronder begrepen aansprakelijkheid en/of vrijwaringsverplichtingen van de opdrachtnemer voor inbreuken die veroorzaakt worden door het gebruik van de programmatuur (i) in een niet door de opdrachtnemer gefabriceerde/gemodificeerde vorm, (ii) in samenhang met niet door de opdrachtnemer geleverde of verstrekte zaken of programmatuur of (iii) op een andere wijze dan waarvoor de programmatuur is ontwikkeld of bestemd of (iv) indien het programmatuur of delen daarvan betreft die door de opdrachtgever werden aangeleverd/ voorgeschreven.

6. De opdrachtgever staat ervoor in dat geen rechten van derden zich verzetten tegen beschikbaarstelling aan de opdrachtnemer van apparatuur, materialen, programmatuur, ontwerpen etc. voor het doel waarvoor deze ter beschikking worden gesteld. De opdrachtgever zal de opdrachtnemer vrijwaren tegen elke vordering die gebaseerd is op de bewering dat zodanig beschikbaar stellen, gebruiken, bewerken, installeren of incorporeren, inbreuk maakt op enig recht van derden.
7. Indien door toedoen, handelen of nalaten van de opdrachtgever of derden, voor wie de opdrachtgever verantwoordelijk mag worden geacht, inbreuk gemaakt wordt op de intellectuele en industriële eigendom van de opdrachtnemer rust op de opdrachtgever de verplichting om de opdrachtnemer volledig schadeloos te stellen, inclusief eventuele gevolg- of bedrijfsschade die de opdrachtnemer moet hebben geleden of zal lijden.

Art. 24. Gebruiksrechten

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 5 en behoudens afwijkende bepalingen in het contract verkrijgt de opdrachtgever slechts het niet-exclusieve en niet-overdraagbare recht tot het gebruik van de programmatuur in uitsluitend zijn eigen bedrijf of organisatie op maximaal één (1) verwerkingseenheid en voor een bepaald aantal of soort gebruikers of aansluitingen waarvoor het gebruiksrecht is verstrekt.
Onder eigen bedrijf of organisatie worden niet tevens de aan de opdrachtgever gelieerde bedrijven verstaan, tenzij dit nadrukkelijk met de opdrachtnemer werd overeengekomen.
2. Voor zover daaromtrent niets anders is overeengekomen, geldt de verwerkingseenheid van de opdrachtgever waarop de programmatuur voor het eerst is gebruikt en het aantal aansluitingen dat op het moment van eerste gebruik op die verwerkingseenheid is aangesloten, als verwerkingseenheid en aantal aansluitingen waarvoor het gebruiksrecht is verstrekt. Het gebruiksrecht kan betrekking hebben op meerdere verwerkingseenheden voor zover dat uit het contract uitdrukkelijk blijkt.
3. De opdrachtgever zal de programmatuur gebruiken op de wijze zoals aangegeven in de productbeschrijving en/of aanwijzingen. De opdrachtgever zal toezien op een juist gebruik van de programmatuur met inbegrip van eventueel door de opdrachtgever uit te voeren (routine) onderhoud en door de opdrachtnemer toegestaan, door de opdrachtgever aangebrachte, uitbreidingen of wijzigingen, zulks overeenkomstig door de opdrachtnemer in redelijkheid gegeven of te geven aanwijzingen.
4. De opdrachtgever zal de tussen partijen overeengekomen gebruiksbeperkingen steeds stipt naleven. Onverminderd het overigens in deze voorwaarden bepaalde omvat het gebruiksrecht van de opdrachtgever omvat dit uitsluitend het recht de programmatuur te laden en uit te voeren. Het kopiëren, vermenigvuldigen of aan derden in welke vorm en onder welke voorwaarden dan ook ter beschikking stellen is verboden en wordt als een inbreuk op de intellectuele eigendomsrechten (aan de zijde) van de opdrachtnemer beschouwd.
5. Het is de opdrachtnemer toegestaan technische maatregelen te nemen ter bescherming van de programmatuur of met het oog op overeengekomen beperkingen in de duur van het recht tot gebruik hiervan. Het is de opdrachtgever niet toegestaan een dergelijke technische maatregel te verwijderen of te ontwijken. Indien beveiligingsmaatregelen tot gevolg hebben dat de opdrachtgever geen reservekopie van programmatuur kan maken, zal de opdrachtnemer de opdrachtgever desgevraagd (tijdelijk) een reservekopie ter beschikking stellen.
6. Indien een ongeoorloofde modificatie wordt aangebracht in (enig deel van) de programmatuur van de opdrachtnemer en/of aan (enig deel van) de apparatuur, dan zal dit worden aangemerkt als in strijd met deze voorwaarden en zal de opdrachtnemer alsdan gerechtigd zijn met onmiddellijke ingang het gebruiksrecht met betrekking tot de programmatuur te beëindigen, en zal ondertussen het voortgezette gebruik door de opdrachtgever van zulk een programma als ongeoorloofd worden aangemerkt, tenzij partijen een nadere (financiële) regeling met elkaar treffen.

7. Alle redelijke voorschriften die de opdrachtnemer ten aanzien van het gebruik van intellectuele- en industriële eigendomsrechten en/of andere aanduidingen van eigendomsrechten van de opdrachtnemer en/of zijn licentiegevers heeft uitgevaardigd of zal uitvaardigen, zullen door de opdrachtgever worden nageleefd. In het bijzonder, doch zonder daardoor het voorgaande te beperken, geldt dat de opdrachtgever de opdrachtnemer op eerste verzoek informatie zal verschaffen met betrekking tot de locatie en identificatie van alle processors of andere data dragers waarop bepaalde programma's zijn geïnstalleerd, teneinde de opdrachtnemer op die wijze in staat te stellen mogelijke inbreuk op rechten te (doen) controleren en/of de door de opdrachtnemer aan derden af te dragen gebruikskosten te verifiëren.
8. Het gebruiksrecht van de opdrachtgever strekt zich niet uit tot de broncode van de programmatuur. Slechts indien en voor zover dit uitdrukkelijk schriftelijk is overeengekomen, kan de broncode van de programmatuur en de bij de ontwikkeling van de programmatuur voortgebrachte technische documentatie aan de opdrachtgever ter beschikking worden gesteld, in welk geval de opdrachtgever gerechtigd zal zijn in deze programmatuur wijzigingen aan te brengen. Indien de opdrachtnemer in rechte gehouden wordt de broncode en/of de technische documentatie aan de opdrachtgever ter beschikking te stellen, kan de opdrachtnemer daarvoor een redelijke vergoeding verlangen.
9. Het gebruiksrecht is niet overdraagbaar.
10. Het is de opdrachtgever niet toegestaan de programmatuur en dragers waarop deze is vastgelegd te verkopen, te verhuren, te sub-licentiëren, te vervreemden of daarop beperkte rechten te (doen) vestigen of op welke wijze of voor welk doel dan ook ter beschikking van een derde te stellen, een derde al dan niet op afstand toegang te geven tot de programmatuur of de programmatuur bij een derde ter hosting onder te brengen, ook niet indien de betreffende derde de programmatuur uitsluitend ten behoeve van de opdrachtgever gebruikt. De opdrachtgever zal de programmatuur niet wijzigen anders dan na schriftelijke toestemming van de opdrachtnemer en in het kader van het herstellen van fouten. De opdrachtgever zal de programmatuur niet gebruiken in het kader van de verwerking van gegevens ten behoeve van derden ('time-sharing'). De opdrachtgever erkent dat de programmatuur en de broncode een vertrouwelijk karakter hebben, dat deze bedrijfsgeheimen van de opdrachtnemer bevatten en het intellectuele eigendom van de opdrachtnemer zijn.
11. Onverwijld na het einde van het gebruiksrecht van de programmatuur zal de opdrachtgever alle in zijn bezit zijnde exemplaren van de programmatuur aan de opdrachtnemer retourneren, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. Indien partijen zijn overeengekomen dat de opdrachtgever bij het einde van het gebruiksrecht de betreffende exemplaren zal vernietigen, zal de opdrachtgever van zodanige vernietiging de opdrachtnemer onverwijld schriftelijk melding maken en controle daarop toestaan.

Art. 25 Onderhoud

Verplichtingen opdrachtnemer

1. Indien overeengekomen verricht de opdrachtnemer onderhoud met betrekking tot de in de overeenkomst bepaalde programmatuur. De onderhoudsverplichting omvat het herstel van fouten in de programmatuur in de zin van art. 20 lid 4. Het ter beschikking stellen van nieuwe versies van programmatuur behoort niet tot het onderhoud, tenzij uitdrukkelijk overeengekomen.
2. Na ontvangst van een melding van een fout door opdrachtgever zal de opdrachtnemer zich overeenkomstig zijn gebruikelijke procedures naar beste vermogen inspannen fouten te herstellen en/of verbeteringen aan te brengen in de programmatuur. Het feit dat de opdrachtnemer niet of niet tijdig in staat is geweest de fout op te heffen leidt niet tot schadeplechtigheid van de opdrachtnemer.

3. Het onderhoud wordt verricht tijdens de bij de opdrachtnemer geldende werkdagen en werkuren en op een door de opdrachtnemer te bepalen locatie en wijze.
De opdrachtnemer behoudt zich het recht voor om zijn onderhoudsverplichtingen op te schorten voor de tijd dat zich op de plaats van het onderhoud omstandigheden voordoen die, naar het oordeel van de opdrachtnemer, risico's ten aanzien van de veiligheid of gezondheid van medewerkers van de opdrachtnemer met zich meebrengen en/of zich aldaar onoverkomelijke praktische bezwaren voordoen.
4. De opdrachtnemer is gerechtigd ook in het kader van onderhoud tijdelijke oplossingen danwel programmaomwegen of probleemvermijdende beperkingen in de programmatuur aan te brengen.
5. De opdrachtnemer draagt zorg voor het actueel houden van zijn expertise omtrent de programmatuur. De opdrachtnemer zal alle relevante gegevens omtrent de aan de programmatuur verrichte werkzaamheden registreren en vastleggen in zijn administratie.
6. Vervanging van onderdelen van de programmatuur geschiedt indien dit naar het oordeel van de opdrachtnemer noodzakelijk is om storingen te herstellen of te voorkomen. De vervangen onderdelen worden c.q. blijven eigendom van de opdrachtnemer.
7. Op onderhoud van programmatuur wordt geen garantie gegeven.

Verplichtingen opdrachtgever

8. De opdrachtgever zal geconstateerde fouten in de programmatuur gedetailleerd en schriftelijk aan de opdrachtnemer melden.
9. De opdrachtgever is gehouden het personeel van de opdrachtnemer of door de opdrachtnemer aangewezen derden toegang te verschaffen tot de plaats van de programmatuur, alle overige noodzakelijke medewerking te verlenen en de programmatuur aan de opdrachtnemer ten behoeve van de onderhoudswerkzaamheden ter beschikking te stellen.
10. Indien het naar het oordeel van de opdrachtnemer voor het onderhoud van de programmatuur nodig is dat de verbindingen van de programmatuur met andere systemen worden getest, zal de opdrachtgever deze andere systemen alsmede de desbetreffende testprocedures en informatiedragers ter beschikking van de opdrachtnemer stellen. Indien de opdrachtnemer het onderhoud online verricht zal de opdrachtgever tijdig zorg dragen voor een deugdelijke, beveiligde infrastructuur en netwerkfaciliteiten.
11. Bij onderhoudswerkzaamheden benodigd testmateriaal dat niet tot de normale outillage van de opdrachtnemer behoort, dient door de opdrachtgever ter beschikking te worden gesteld. Bij onderhoud op locatie draagt de opdrachtgever zorg voor de technische, ruimtelijke en telecommunicatievoorzieningen die nodig zijn om de programmatuur te laten functioneren, alsmede een veilige werklocatie. Het onderhoud strekt zich uitdrukkelijk niet uit tot voornoemde voorzieningen en aansluitingen.
12. De opdrachtgever draagt het risico van verlies, diefstal of beschadiging van de programmatuur gedurende de periode dat de opdrachtnemer deze onder zich heeft voor de onderhoudswerkzaamheden. Het wordt aan de opdrachtgever overgelaten om dit risico te verzekeren. Alvorens de programmatuur aan de opdrachtnemer voor onderhoud aan te bieden draagt de opdrachtgever er zorg voor dat van alle in de programmatuur vastgelegde data een deugdelijke en volledige back-up is gemaakt. De opdrachtgever is zelf verantwoordelijk voor het waarborgen van zijn bedrijfszekerheid.
13. De opdrachtnemer aanvaardt geen onderhoudsverplichtingen voor programmatuur die niet in Nederland is opgesteld, tenzij schriftelijk uitdrukkelijk anders overeengekomen.

Uitsluitingen

14. In de onderhoudsprijs zijn niet begrepen:
 - a) het vervangen van verbruiksartikelen zoals onder andere energiedragers en digitale opslagmedia;
 - b) de vervangingskosten van onderdelen
 - c) werkzaamheden ten behoeve van gedeeltelijke of algehele revisie of normale slijtage van de programmatuur of aan programmatuur waarvan de technische levensduur is verstreken;
 - d) het doorvoeren van modificaties aan de programmatuur of het verstrekken van nieuwere versies;
 - e) verplaatsing, verhuizing, herinstallatie van programmatuur of werkzaamheden ten gevolge hiervan.
15. Het onderhoud aan de programmatuur omvat bovendien niet het herstel van fouten, gebreken of onvolkomenheden die het gevolg zijn van of verband houden met:
 - a) het gebruik van de programmatuur in strijd met de daarvoor geldende voorwaarden of in strijd met de instructies in de gebruiksdokumentatie, gebruiksfouten of onoordeelkundig gebruik van de programmatuur, waaronder mede wordt verstaan fouten in de invoer van gegevens of in de gegevens zelf;
 - b) wijziging van de programmatuur anders dan door of namens de opdrachtnemer, waaronder pogingen tot herstel van fouten door derden;
 - c) wijzigingen in of fouten, gebreken of onvolkomenheden in met de programmatuur gebruikte apparatuur/product of andere programmatuur dan die onder het onderhoud van de opdrachtnemer valt;
 - d) het nalaten van de opdrachtgever om de programmatuur tijdig te laten onderhouden of gebreken te melden;
 - e) het gebruik van een oude(re) versie van de programmatuur die niet meer door de opdrachtnemer wordt onderhouden;
 - f) herstel van verminkte of verloren gegane gegevens;
 - g) andere niet aan de opdrachtnemer toe te rekenen oorzaken, dan wel oorzaken, die niet in de macht van de opdrachtnemer liggen.
16. De opdrachtnemer kan de kosten van herstel in rekening brengen indien sprake is van gebruiksfouten of onoordeelkundig gebruik of van andere niet aan de opdrachtnemer toe te rekenen oorzaken of indien de programmatuur door anderen dan de opdrachtnemer is gewijzigd, als de opdrachtnemer ondanks het bepaalde in lid 15 van dit artikel toch werkzaamheden verricht. De te berekenen kosten zullen gebaseerd zijn op het ten tijde van het herstel geldende dagtarief van de opdrachtnemer.
17. Alleen indien uitdrukkelijk schriftelijk als onderhoud werd overeengekomen zal de opdrachtnemer bij het beschikbaar komen van verbeterde versies van de programmatuur deze aan de opdrachtgever ter beschikking stellen. Ongeacht of dit als onderhoud werd overeengekomen zal de opdrachtnemer drie (3) maanden na het beschikbaar stellen/komen van een verbeterde versie niet meer verplicht zijn tot het herstellen van eventuele fouten in de oude versie en tot het verlenen van ondersteuning met betrekking tot een oude versie. Tenzij dit al was overeengekomen kan de opdrachtnemer voor het ter beschikking stellen van een versie met nieuwe mogelijkheden en functies van de opdrachtgever verlangen dat deze een nieuwe overeenkomst met de opdrachtnemer aangaat en dat voor de terbeschikkingstelling een nieuwe vergoeding wordt betaald. De opdrachtnemer kan uit een vorige versie van de programmatuur functionaliteit ongewijzigd overnemen, maar staat er niet voor in dat elke nieuwe versie dezelfde functionaliteit bevat als de voorgaande versie. De opdrachtnemer is niet gehouden specifiek voor de opdrachtgever bepaalde eigenschappen of functionaliteiten van de programmatuur te handhaven, te wijzigen of toe te voegen.

Diagnostisch materiaal

18. De opdrachtnemer kan, indien zij daartoe aanleiding ziet, de opdrachtgever diagnostisch materiaal ter beschikking stellen dat kan bestaan uit en/of zijn opgenomen in diagnose- en testroutines, programma's, handboeken, documentatie en gegevens. Dit diagnostisch materiaal is en blijft te allen tijde eigendom van de opdrachtnemer en is niet onderworpen aan een aan de opdrachtgever verleende licentie voor gebruik, doch zal door de opdrachtgever ten behoeve van de opdrachtnemer worden bewaard als hulp bij het verlenen door de opdrachtnemer van diensten en op eerste verzoek weer worden teruggegeven aan de opdrachtnemer.
19. De opdrachtgever mag het diagnostisch materiaal uitsluitend gebruiken op de wijze en voor het doel als door de opdrachtnemer aangegeven. De opdrachtgever zal het diagnostisch materiaal en de door het gebruik verkregen resultaten als vertrouwelijk betrachten en verbindt zich een en ander niet ter kennis van derden te brengen. De opdrachtgever zal toestaan dat de opdrachtnemer op redelijke tijden controle uitoefent op het gebruik van het diagnostisch materiaal en dat de opdrachtnemer het diagnostisch materiaal verwijdert indien de opdrachtnemer dit nodig acht. De opdrachtnemer heeft het recht diagnostisch materiaal terug te vorderen, respectievelijk terug te halen en/of te verwijderen, onmiddellijk na beëindiging van een door de opdrachtnemer verleende dienst in verband waarmee het relevante diagnostisch materiaal is gebruikt. Ten aanzien van diagnostisch materiaal of op basis daarvan verleende diensten wordt geen enkele garantie verstrekt.

Duur

21. De overeenkomst voor onderhoud van programmatuur wordt aangegaan voor de tussen partijen overeengekomen duur, bij gebreke waarvan een duur van één (1) jaar geldt. De duur van de overeenkomst wordt telkens stilzwijgend voor de oorspronkelijke periode verlengd, tenzij de opdrachtgever of de opdrachtnemer de overeenkomst schriftelijk beëindigt met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden voor het einde van de betreffende periode.
22. Indien de opdrachtgever niet gelijktijdig met het aangaan van de overeenkomst tot terbeschikkingstelling van de programmatuur een onderhoudsovereenkomst met de opdrachtnemer is aangegaan, kan de opdrachtnemer niet gehouden worden op een later moment alsnog een onderhoudsovereenkomst aan te gaan.

Art. 26 Verkoop programmatuur

1. Verkoop, doorlevering of ter beschikking stelling aan derden op welke basis dan ook van door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever geleverde programmatuur en/of het product of onderdelen daarvan is niet toegestaan. Indien de opdrachtgever hiertoe wel wenst over te gaan is hij verplicht hiervoor de toestemming van de opdrachtnemer te verkrijgen. Indien verkoop export naar buiten de EG inhoudt is - bij verkregen toestemming van de opdrachtnemer - de opdrachtgever verplicht om zelf zorg te dragen voor het verkrijgen van de eventuele toestemming en/of vergunning(en) van de daartoe bevoegde instanties in Nederland en/of in enig ander land, met inbegrip van, doch niet beperkt tot, de Export Administration Regulation van de Verenigde Staten van Noord-Amerika, die op zulk een doorverkoop of export van toepassing of van invloed kunnen zijn.
2. Onder verkoop zal tevens worden begrepen het feit dat de opdrachtgever zijn gehele onderneming of gedeelten daarvan aan derden verkoopt.
3. De opdrachtnemer zal niet op onredelijke gronden toestemming onthouden tot verkoop, doch kan aan die toestemming (financiële) voorwaarden verbinden.